

Jens Otto Krag's tale ved Folketingets åbning

Taler

Jens Otto Krag
Statsminister

Dato

3. oktober 1967

Sted

Christiansborg

Deres Majestæter, Deres kongelige Højheder, hr. formand, høje ting!

Under henvisning til grundlovens § 38 skal jeg over for folketinget give en redegørelse for rigets almindelige stilling og de af regeringen påtænkte foranstaltninger.

Jeg skal tillade mig at begynde med det udenrigspolitiske, der jo har en vis aktualitet.

Dansk udenrigspolitik må selvsagt have Danmarks sikkerhed og varetagelsen af danske interesser for øje; det er et ledende motiv for dansk udenrigspolitik at bidrage til at nedbryde den mur af gensidig mistillid, som i efterkrigsårene opstod mellem øst og vest. Kun ved en gradvis fjernelse af mistilliden og ved fortsatte fremskridt i retning af afspænding og forhandling kan freden sikres. Danmark bidrager aktivt til disse mål i nært samarbejde med de nordiske lande, der for os er det naturlige udgangspunkt i enhver udenrigspolitisk vurdering. Vi finder, at De Forenede Nationer – trods skuffelser og midlertidige tilbageslag – er et godt forum for denne politik. Vi har i NATO søgt at fremme en udvikling, som i stigende grad kan bringe afspændingspolitikken ind i alliancens politiske

overvejelser. Endelig har vi ved direkte kontakter med andre lande – herunder også en række østlige lande – medvirket til at fremme afspændingen.

Vi anser det for et vigtigt resultat af den tilnærmelse, der på visse områder har kunnet iagttages mellem Amerikas Forenede Stater og Sovjetunionen, at disse to lande har fremlagt enslydende udkast til en aftale, der forhindrer spredning af kernevåben til flere regerings selvstændige disposition. Danmark vil støtte, at denne aftale bliver gennemført, og den danske regering vil selv være rede til at underskrive en sådan traktat.

For Danmarks vedkommende vil vor traditionelle atompolitik blive fastholdt. Der er ikke og der påtænkes ikke placeret atomvåben på dansk område.

Trods tendenserne til større forståelse og afspænding er der stadig alvorlige konflikter, som kan udsætte verdensfreden for alvorlig fare.

Krigen i Vietnam giver for hver dag, der går, anledning til stadig mere alvorlig bekymring. Den militære indsats øges fra begge sider, senest ved amerikanske luftangreb mod mål i og omkring Hanoi og Haiphong og på mål betænkeligt nær ved den kinesiske grænse. Den danske regering har allerede tidligere taget afstand fra bombeangreb, der inddrager store befolkningscentre i krigsførelsen. En fortsættelse af krigsførelsen kan få uoverskuelige konsekvenser for verdensfreden.

Den senere og seneste tids udvikling har bestyrket regeringen i den opfattelse, at fred i Vietnam kun kan tilvejebringes ved forhandlinger, i hvilke parterne må være rede til at gøre indrømmelser. Krigsaktiviteten fra begge sider må nedsættes og fredsforhandlinger indledes med deltagelse af de interesserede parter, herunder alle krigsførende. Det synes ikke at være realistisk at forvente, at en sådan udvikling kan komme i gang, uden at bombardementerne af Nordvietnam indstilles.

Senest i september måned har jeg direkte over for den amerikanske regering redegjort for den danske regerings holdning og har ved denne lejlighed givet udtryk for den opfattelse, at USA som et første skridt henimod forhandling bør indstille bombardementerne uden betingelser.

Regeringen følger udviklingen med den største opmærksomhed og er rede til at udnytte enhver mulighed, der måtte vise sig for at fremme en fredelig løsning.

Sideløbende hermed vil regeringen overveje, hvilke muligheder vi måtte have for sammen med andre lande at bistå det vietnamesiske folk i det store genopbygningsarbejde, som vil blive nødvendigt den dag, krigshandlingerne indstilles i Vietnam.

FN kom på en alvorlig prøve under krisen i Mellemøsten i sommer. Danmark havde et særligt ansvar derved, at vi netop i juni måned, da krisen slog over i militær konflikt, havde formandskabet i FN's sikkerhedsråd.

Vi har anlagt to hovedsynspunkter, for det første at alle medlemslandes ret til fredelig eksistens skal anerkendes, for det andet at våbensejr ikke bør medføre territoriale udvidelser. Disse synspunkter indebærer både, at Israel bør anerkendes af sine naboer, og at de israelske tropper bør trækkes tilbage fra de besatte områder, samt at alle de tilgrundliggende problemer må løses, såsom flygtningespørgsmålet, Jerusalem's status, sikringen af grænserne og den frie passage gennem Suezkanalen og Akababugten, og endelig at våbenkapløbet må bringes til ophør.

Regeringen vil fortsat støtte De Forenede Nationers bestræbelser på en afvikling af tilbageværende kolonitilstande, ligesom den vil deltage aktivt i arbejdet for en løsning af problemerne i det sydlige Afrika i overensstemmelse med befolkningsflertallets ønsker.

Danmarks sikkerhedspolitik er uændret. Under de drøftelser, der for tiden foregår i NATO om ajourføring af alliansens politiske målsætning, er det fra alle sider accepteret, at NATO-alliancen til stadighed må tilpasse sig den storpolitiske udvikling og yde sit selvstændige bidrag til fremme af den internationale forståelse.

Den bebudede redegørelse for Danmarks sikkerhedspolitik fra 1948-49 til begyndelsen af 1966 vil foreligge inden længe og vil snarest blive fulgt op med en supplerende redegørelse for den seneste udvikling inden for NATO frem til slutningen af indeværende år. Det er regeringens håb, at offentliggørelsen af dette omfattende materiale vil bidrage til at skabe et bredere grundlag for den løbende debat om vore sikkerhedspolitiske problemer.

Regeringen har fra første færd taget klar afstand fra det militære kup i Grækenland og givet udtryk for håbet om, at de nuværende tilstande må blive af kort varighed, således at de mange politiske fanger må blive frigivet, og at Grækenland snarest må vende tilbage til frie og demokratiske forhold.

Regeringen følger til stadighed situationen, og Danmark, Norge og Sverige har i fællesskab indgivet klage over Grækenland til den europæiske kommission for menneskerettigheder under Europarådet.

I fortsættelse af den iværksatte rationalisering af det danske forsvar er det regeringens hensigt at nedsætte et udvalg med den opgave at belyse mulighederne for en samling af de militære værn i et enhedsværn.

Formålet hermed er at søge opnået en yderligere forenkling af forsvarets organisation og virksomhed og dermed den bedst mulige udnyttelse af forsvarets ressourcer. I øvrigt følger regeringen opmærksomt afspændingstendenserne i Europa og er indstillet på at afpasse vor forsvarsindsats til denne udvikling under fortsat hensyntagen til vore sikkerhedspolitiske interesser.

Den europæiske markedssituation er atter sat i bevægelse. Den 11. maj i år søgte Storbritannien, Irland og Danmark på samme dag nye forhandlinger om

medlemskab i De europæiske Fællesskaber. Senere har Norge gjort det samme, ligesom Sverige har søgt forhandlinger med fællesmarkedet. Østrig har for længst indledt forhandlinger om en form for tilslutning.

Regeringen lægger stor vægt på, at Danmark kan forhandle parallelt med Storbritannien og indtræde samtidig med dette land i De europæiske Fællesskaber. Der må samtidig lægges vægt på, at den toldfrihed for industrivarer, der er opnået mellem de nordiske lande, ikke mistes, og at der for alle de nordiske lande kan opnås tilfredsstillende løsninger. Kun en bred europæisk løsning tilfredsstiller Danmarks handelspolitiske behov og ønske om aktivt at tage del i det fremtidige Europas tilblivelse.

Fællesmarkedets organer behandler nu den danske anmodning om medlemskab, og det er regeringens håb, at forhandlinger herom hurtigt vil kunne påbegyndes. Den politiske usikkerhed, der hersker omkring disse forhandlinger og deres varighed, burde efter dansk opfattelse kunne fjernes.

Der er enighed mellem de nordiske lande om at holde sig i nær kontakt med hinanden om markedsudviklingen. Forhandlingerne i Nordisk Råd herom og resultaterne af det nordiske samarbejde under Kennedytoldforhandlingerne opmuntrer hertil.

Danmarks samhandel med de østeuropæiske lande har stigende tendens. Vi har for at udvide dette økonomiske samkvem afsluttet aftaler med flere østeuropæiske lande – senest med Polen, Bulgarien og Rumænien – om økonomisk, industrielt og teknisk samarbejde, ligesom vi har udbygget det

kulturelle samkvem.

Danmarks samarbejde med og bistand til udviklingslandene er blevet et afgørende led i vor udadvendte politik. Med den plan for den danske bistand, som regeringen fremlagde for tinget i maj i år, er det fornødne grundlag lagt for Danmarks deltagelse i løsningen af de nærmeste årtiers største internationale problem.

Jeg skal nu, hr. formand, vende mig til de økonomiske problemer.

Trods svækkelsen i konjunkturerne i udlandet er det lykkedes at fastholde et højt beskæftigelsesniveau. Ledigheden er steget noget, men Danmark har beskæftigelsesmæssigt klaret sig bedre end de fleste andre lande.

I enkelte egne – bl.a. i Nordjylland og i Vestjylland og også i andre områder – er der særlige beskæftigelsesproblemer, fordi en tilstrækkelig industrialisering endnu ikke er opnået. Regeringen vil som hidtil støtte alle bestræbelser for en industriel udvikling, og den nye og mere effektive egnsudvikling vil her spille en vigtig rolle.

Det er fortsat et hovedmål for regeringens økonomiske politik at fastholde en høj og stabil beskæftigelse.

Erhvervenes investeringer er ret stabile og er fortsat meget omfattende, sådan at der sker en stadig fornyelse og forøgelse af erhvervenes produktionsanlæg. Produktion og beskæftigelse har som helhed vist fortsat opgang som følge af forøget privat og offentligt forbrug og større bygge- og anlægsvirksomhed. Jeg skal tillade mig at give et par tal for byggeriet. I første halvår af 1967 blev der fuldført 21.500 boliger; det er 2.200 flere boliger end i samme tidsrum i fjor. Ved udgangen af juni måned i år var der godt 57.000 boliger under opførelse, det vil sige 6.000 flere end på samme tidspunkt sidste år og det største antal i landets historie.

Væksten i fuldførelserne er navnlig stor i de områder, hvor der findes et særligt behov, f.eks. i Sjællands- og hovedstadsområdet, hvor der i første halvår i år er fuldført 17 pct. flere boliger end sidste år mod en vækst på 8 pct. i det øvrige land.

Med eksporterhvervenes store vægt i dansk økonomi vil det ikke være realistisk at gå ud fra, at forløbet i Danmark kan være upåvirket af en konjunkturdæmpning i udlandet. En række danske eksporterhverv har da også mødt vanskeligheder i afsætningsforholdene. I andet halvår af 1966 kom stigningen i industrieksporten ned på ca. 6 pct. mod en årlig stigning tidligere på 10-15 pct. Væksten i industrieksporten til vore tre hovedmarkeder – England, Vesttyskland og Sverige - var fra 1965 til 1966 væsentlig mindre end i de tidligere år; men det er værd at bemærke, at omsvinget i de tre landes import af industrivarer har været af mindst samme styrke. Der er altså ikke tale om nogen tilbagegang i vor andel af disse landes import.

Når den danske eksport som helhed i første halvår 1967 kun er en smule højere end i fjor, hænger det sammen med, at også fiskeriets og landbrugets eksport har mærket vanskeligheder. Hertil kommer, at fællesmarkedets landbrugspolitik påvirker vort, landbrugs afsætningsvilkår i ugunstig retning.

Regeringen tilstræber såvel i sin almindelige handelspolitik som i sin markedspolitik at yde danske eksporterhverv den bedst mulige støtte, ligesom regeringen ved sin deltagelse i internationalt samarbejde, herunder i EFTA og GATT, søger at sikre de bedst mulige afsætningsvilkår for dansk erhvervsliv.

I erkendelse af landbrugets særlige eksportproblemer forhandlede regeringen sig i foråret til enighed med landbrugets organisationer om en forlængelse af hjemmemarkedsordningerne og den øvrige landbrugsstøtte.

Regeringens politik har taget sigte på at opnå en roligere pris- og omkostningsudvikling.

En styrkelse af forbrugeroplysningen vil imødekomme et behov hos befolkningen ved at give bedre muligheder for at bedømme sammenhængen mellem pris og kvalitet. Der er et tilsvarende behov for, at monopoltilsynet udnytter sine beføjelser til nøje at følge prisudviklingen på vareområder, hvor der kan være risiko for uberettigede stigninger i priser og avancer.

Under forårets indkomstforhandlinger lykkedes det at undgå såvel en ny indkomstinflation som en ødelæggende arbejdskonflikt, der begge ville have truet eksporten. Der er grund til at udtrykke tilfredshed med, at arbejdsmarkedets parter selv fandt en løsning på overenskomstsituationen.

Arbejdsministeren nedsatte i forsommeren et udvalg til behandling af spørgsmålene om 4 ugers ferie og om 40 timers arbejdsuge. Udvalget vil afgive indstilling inden udløbet af folketingsåret.

Regeringen påregner at kunne fremsætte forslag til ændring af løn- og ansættelsesvilkår for statens tjenestemænd på grundlag af de forslag til ny tjenestemandslø, der ventes fra den i 1965 nedsatte kommission.

Den fortsatte opgang i forbrug og bygge- og anlægsvirksomhed har også i 1967 måttet tilsige en stram linje i den økonomiske politik. Det er dette hensyn, der har ligget til grund for udformningen af den statsfinansielle politik og af penge- og kreditpolitikken.

Den høje indenlandske aktivitet har, som man måtte vente, givet anledning til yderligere opgang i importen, som derfor – i sammenhæng med konjunkturdæmpningen af eksportstigningen – har bidraget til et betydeligt underskud på betalingsbalancen.

Det har under disse vilkår været af stor værdi, at landets valutalikviditet i modsætning til, hvad der var tilfældet i 1950'erne, har været så rummelig, at det har været muligt at undgå et tilbageslag i dansk produktion.

Det er nødvendigt at bevare balancen i landets indre økonomi, så der ikke herfra udgår tendenser til yderligere svækkelse af betalingsbalancen. Kun derved vil landet have mulighed for at genoptage en stærkere fremgang i eksport og produktion; når den internationale konjunktur til sin tid på ny bevæger sig opad.

Regeringen vil gennem sin økonomiske politik og sin erhvervs politik fortsat bidrage til at styrke erhvervenes konkurrenceevne, ligesom vi vil medvirke til at udbygge samarbejdet mellem erhvervene, arbejdsmarkedets parter og regeringen om foranstaltninger til fremme af produktiviteten. Den samordnede indsats med sigte på at sikre skibsværftsindustriens fremtid er et eksempel på disse bestræbelser.

En væsentlig betingelse for, at produktivetsfremmende foranstaltninger kan gennemføres med tilfredsstillende resultat, vil være, at der på arbejdspladserne hersker et godt samarbejds klima og dermed en indbyrdes tillid til, at der tages rimeligt hensyn til alle parter interesser.

Jeg skal nu vende mig til det skattepolitiske.

På det skattepolitiske område vil hovedopgaven i det kommende folketingsår blive at videreføre skattereforbemålingerne i henhold til den plan, som blev fastlagt under forårets forhandlinger i folketetinget.

Efter at selve kildeskatteloven nu er vedtaget, vil der blive fremsat lovforslag om kildeskattens ikrafttrædelse den 1. januar 1969. Der skal gennemføres en række overgangsbestemmelser. Ved kildeskattens administration vil EDB-teknikken blive udnyttet overalt, hvor det er hensigtsmæssigt. Samarbejdet med kommunerne er også en væsentlig forudsætning for, at ordningen kan virke. Der er truffet aftale mellem finansministeriet og de kommunale organisationer herom.

Interessen samler sig klart om den udskrivningsskala, der skal anvendes i de kommende år. Den principielle beslutning om at søge skattefradragsreglen ophævet fra begyndelsen af næste skatteår er taget, og konsekvenserne heraf vil vise sig allerede i det forslag om udskrivningslov for 1968-69, som vil blive fremsat i nær fremtid.

Det ene hovedspørgsmål er udskrivningsskalaen, det andet er de specielle overgangsregler, som er nødvendige for at tilgodese bl.a. de skatteydere, der i indværende skatteår betaler en i forhold til deres indtægt særlig høj skat.

Udskrivningsloven vil blive baseret på det i foråret fastlagte princip, hvorefter der for fremtiden arbejdes med fast skala, sådan at ændringer i det samlede udskrivningsbehov giver sig udslag i, at skatten på alle indtægtstrin år for år

forhøjes eller nedsættes med samme procent. Udskrivningsprocentens størrelse vil bero på statens øvrige indtægter og samlede udgifter og tillige på udsigterne for den almindelige økonomiske udvikling, der bliver afgørende for, hvor stort et kasseoverskud man behøver.

Sammen med kildeskatten og som led i denne vil der blive gennemført en selvstændig beskatning af den udearbejdende hustrus indtægt ved lønarbejde og ved egen erhvervsvirksomhed m. v.

Arbejdet med en effektivisering af skatteligningen vil blive videreført på basis af den nye og forbedrede kontrollov.

Hvad angår punktafgifterne, er en teknisk gennemgang påbegyndt med det formål at belyse mulighederne for en forenkling og harmonisering. Der skal i denne sammenhæng blandt andet tages stilling til spørgsmålene om de enkelte afgifters andel af varepriserne og om afgifternes eventuelle værdiregulering. Folketinget vil få stillet materialet til rådighed.

Der vil blive fremsat forslag til skærpelse af kapitalvindingsafgiften på fast ejendom, dog således at almindelige parcelhuse som hidtil holdes uden for denne afgift.

Jeg skal dernæst gå over til en række socialpolitiske spørgsmål.

Det er regeringens hensigt hurtigt at give folketinget anledning til en principdebat om den almindelige tillægspension omfattende alle medborgere. På grundlag af den betænkning, der blev afgivet i foråret, vil der i tinget blive givet en redegørelse for, hvordan ordningen tænkes udformet. Det er regeringens håb, at lovforslag kan fremsættes allerede i indeværende folketingssamling.

Regeringen sigter mod en ordning, der omfatter alle, både selvstændige og ansatte, sådan at alle borgere bliver ligestillet. Vi ønsker en værdisikret ordning, byggende på de erfaringer, der er gjort i Norge og Sverige. Der må sikres borgerne en pension, som står i et passende forhold til den hidtidige indtægt, men med et maksimum og et minimum, som sikrer social balance. Det solidariske princip, som ATP-ordningen bygger på, bør videreføres i den almindelige tillægspensionsordning.

Om socialpolitikken gælder, at det er regeringens agt at videreføre de senere års fremskridtslinje i takt med den øvrige samfundsudvikling. Som nærmere omtalt i den skriftlige del af min redegørelse vil alders-, invalide- og enkepensioner blive forhøjet, og der vil ske lempelser i adgangen til at oppebære folkepension, før den normale aldersgrænse indtræder.

Omsorgen for invalide- og folkepensionister vil blive udbygget i bestræbelserne for at skabe tryghed og trivsel for disse grupper, og på særforsovsområdet vil regeringen fortsætte sit arbejde med sigte på at skabe så gode betingelser som muligt for hver enkelt af vore handicappede medborgere.

Jeg skal derefter gå over til uddannelsesområdet.

Antallet af unge under uddannelse stiger meget kraftigt. Stigningen er særlig stærk for folkeskolens ældste klasser, for gymnasierne og for de videregående erhvervsuddannelser samt på universiteter og højere læreanstalter. Det er altså de pr. elev dyreste uddannelsesområder, der har særlig store stigninger. Der vil derfor kræves betydelige midler i de kommende år for blot at fastholde den nuværende uddannelsesstandard. Hertil kommer behovet for forbedring af uddannelserne på en lang række områder. De meget betydelige krav, der stilles med hensyn til offentlig indsats på uddannelsesfeltet, gør en omhyggelig planlægning og prioritering nødvendig.

I fortsættelse af den principdebat, der fandt sted i folketinget i foråret, vil regeringen fremsætte forslag til beslutning om udvidelse af undervisningspligten.

Inden for erhvervsuddannelsesområdet har undervisningsministeriet nedsat et udvalg, der arbejder med reformer vedrørende den nuværende uddannelsesstruktur for de faglige grunduddannelser inden for industri og håndværk på handels- og kontorområdet.

Der arbejdes med en fortsat udvikling af den særlige efteruddannelsesordning

for faglærte arbejdere og funktionærer, og arbejdsministeren vil foreslå en revision af loven om uddannelsen af ikke-faglærte arbejdere.

Inden samlingens slutning fremsættes forslag til principbeslutning om Store-Bælts-projektet. Regeringen vil fremlægge et grundlag for en drøftelse af Københavns lufthavns fremtid og en ordning for nye provinslufthavne.

Forslag om revision af loven om partsoffentlighed i forvaltningen skal fremsættes for folketinget senest i folketingsåret 1969-70, bl.a. med henblik på drøftelse af gennemførelse af almindelig offentlighed i forvaltningen.

Regeringen har derfor taget skridt til at få belyst, hvorledes partsoffentlighedsloven bar virket i praksis. På grundlag af resultatet af denne undersøgelse vil regeringen tage stilling til spørgsmålet om indførelse af det almindelige offentlighedsprincip.

Arbejdet for at forbedre den grønlandske befolknings levelfod fortsættes. Som særlig aktuelle opgaver i det kommende år må nævnes bestræbelserne for at fremme det grønlandske hovederhverv, fiskeriet, gennemførelsen af et selvstændigt, centraliseret socialvæsen og af de forbedringer i skolevæsenet, der er hjemlet ved den i sidste samling vedtagne lov. Et sagkyndigt udvalg vil søge klarhed over, på hvilke punkter det folkeoplysende arbejde kan styrkes. Udvalget består af repræsentanter fra Grønland og fra de herværende ressortministerier samt fra Dansk Folkeoplysnings Samråd.

På Nordisk Råds session i foråret 1967 foreslog den danske regering, at Færøerne opnår medlemskab af rådet, således at det færøske hjemmestyre vælger

sin egen repræsentation. Der føres for tiden forhandlinger mellem de nordiske landes regeringer med henblik på at nå en positiv løsning, som kan forelægges Nordisk Råd til afgørelse på næste session.

Grænseegnene er fortsat præget af en harmonisk udvikling, og i kontaktudvalgene synes der at være fundet et godt grundlag for drøftelser af mindretallenes anliggender. Regeringen vil vedblivende støtte det kulturelle, det sociale og det kirkelige danske arbejde i Sydslesvig.

Jeg skal derfter [SIC] gøre nogle bemærkninger om jordlovgivningen.

Skabelsen af en tidssvarende jordlovgivning står vedblivende som et centralt problem i dansk politik. Det er samtidig et problem, som ikke er blevet mindre siden folkeafstemningen, der i 1963 førte til forkastelse af den daværende regerings jordlovsforslag.

Jeg tror, at der siden da er fremvokset en bred forståelse i befolkningen for, at hele denne sag ikke kan have sit forblivende ved, hvad der dengang skete. Det er min opfattelse, at debatten om jordlovene dengang fik en formulering, som skabte det indtryk, at lovgivningens sigte ensidigt var at stramme grebet om jordens frie anvendelse, hvor det havde været rigtigere at fremhæve, hvilken frihed og hvilke forøgede muligheder for at skaffe jord til egne hjem, til lejlighedsbyggeri og til friluftsliv der med disse love netop agtedes sikret og bevaret for borgerne.

Spørgsmålet om administrationen af jordlovene kom ligeledes til at spille en betydelig rolle i den daværende debat. Jeg kan fastslå, at regeringen i videst muligt omfang vil stræbe mod en decentralisering af opgaverne til de lokale organer. Den styrkelse af det kommunale selvstyre, som kommunalreformen tilsigter, vil yderligere give mulighed for en decentralisering. En sådan udflytning af opgaverne må være forbundet med en lands planlægning, fysisk og økonomisk, hvor man angiver hovedrammerne for den decentraliserede forvaltning.

Det er af betydning for de nævnte bestræbelser, at arbejdet er i fuld gang i kommunalreformkommissionen. Samtidig med disse overvejelser vedrørende decentralisering agter regeringen at gennemgå opgave- og byrdefordelingen mellem staten og kommunerne.

Som mål for den jordlovgivning, regeringen nu ønsker påbegyndt, står desuden en forenkling af den administration, der er knyttet til planlægningen af bebyggelsen og jordens anvendelse. Det lovmæssige grundlag herfor må styrkes, og regeringen har med henblik herpå indledt en gennemgang af hele denne del af lovgivningen og forvaltningen. Der må i denne sammenhæng sikres en sådan ordening af administrationen, at de borgere, der skal bygge eller på anden måde disponere over jord, har let ved at henvende sig på rette sted og ikke føler sig stillet over for myndighederne som over for et mangehovedet væsen – der kunne have stået uvæsen.

Det er fremdeles regeringen håb, at der vil være bred tilslutning til en intensivering af det egentlige fredningsarbejde og af en hensigtsmæssigt tilrettelagt udvikling af bebyggelsen i det åbne land.

Naturfredningskommissionen ventes i løbet af meget kort tid at afslutte sine overvejelser, og forslag til ny lov om naturfredning og til visse ændringer af planlægningslovgivningen vil blive fremsat i indeværende samling. Der kan endvidere ventes forslag til ny vandforsyningslov og vandløbslov med sigte på, at administrationen af disse love i højere grad end hidtil kan indgå i en lokal planlægning.

Regeringen anser det for en afgørende opgave at få løst de jordproblemer, som navnlig områderne omkring de store byer er stillet over for. Den ene af disse opgaver må sigte på at sikre et tilstrækkeligt udbud af byggemoden jord for herigennem at bremse den voldsomme, urimelige og samfundsskadelige prisstigning på byggegrunde og parceller. Da imødegåelse af disse prisopgange på fast ejendom overhovedet er et af de vigtigste mål i jordpolitikken, tillægger regeringen det meget stor betydning, at der med oprettelsen af statens boligfond er skabt mulighed for en forstærket indsats i disse spørgsmål.

I forbindelse med den påtænkte forøgelse af boligfonden vil der blive stillet større midler til rådighed for kommunerne til opkøb af jord og til finansiering af byggemodning, sådan at udbuddet af jord til udstykning og bebyggelse kan blive forøget. Det må overvejes, om de byggegrunde, kommunerne erhverver ved finansiering fra boligfonden, bør stilles til rådighed for private på lejevilkår eller med tilbagefaldspligt.

Regeringen vil tilskynde kommunerne til i videst mulig udstrækning at lade byggemodning finansiere af grundsælgerne, når der er tale om privat udstykning.

En anden opgave knytter sig til spørgsmålet om, hvorvidt samfundet får rimelig andel i de værdistigninger, der i særlige tilfælde konstateres ved store ejendomssalg. Blandt de ting, der indgår i regeringens overvejelser, er muligheden af en frigørelsesafgift for landbrugsjord, der overgår til anden anvendelse, samt spørgsmålet om en tilbudspligt over for det offentlige for jord, der bringes til salg. Et regeringsudvalg arbejder videre med disse spørgsmål, og med de her nævnte mulige elementer er en planlægnings- og jordlovgivning selvsagt ikke udtømmende beskrevet.

Regeringen har i forbindelse med Danmarks anmodning om tilslutning til De europæiske Fællesskaber sin opmærksomhed henvendt på de jordpolitiske spørgsmål, som denne tilslutning kan give anledning til.

Da regeringen ønsker at fremme dette arbejde mest muligt, vil den fremsætte forslagene til vedtagelse, efterhånden som de bliver færdige.

Regeringen ønsker i det arbejde, der forestår, at holde alle forhandlingsmuligheder åbne og lægger stor vægt på at indbyde til bred forhandling om udformningen af denne lovgivning. Jeg tror, at det frugtbareste resultat opnås ved en lovgivning om dette spørgsmål, som er vedtaget af mere end to partier.

Regeringen håber at vinde bred tilslutning i folketinget til samarbejdet om løsningen af de vigtige opgaver, der knytter sig til opbygningen af en moderne jordlovgivning.

I lighed med den i fjor anvendte fremgangsmåde vil den redegørelse, jeg i dag afgiver, også omfatte en mere detaljeret skriftlig oversigt. Jeg skal tillade mig at henvise til denne skriftlige redegørelse, som straks vil blive omdelt til tingets medlemmer, idet jeg samtidig ønsker at understrege, at denne del af redegørelsen må tillægges samme vægt som den mundtlige redegørelse.

Vi står over for at fuldføre betydningsfulde led i den skattereform, der blev gennemført i sidste folketingssamling. Tinget vil også blive stillet over for andre store opgaver, og regeringen kalder til bredt samarbejde om udformningen af love og beslutninger.

Om samarbejdets vilkår vil jeg gerne tilføje: der er i folketinget tradition for, at den altovervejende del af de gennemførte love er blevet gennemført med støtte fra et flertal af folketingets partier. Regeringen tillægger dette forhold stor betydning og beklager navnlig, hvis større lovgivning må gennemføres uden den tilslutning, vi tilstræber.

Den jordlovgivning, jeg omtalte for et øjeblik siden, er ifølge erfaringen et anliggende, som i særlig grad kalder på nødvendigheden af befolkningens forståelse, før den gennemføres. Regeringen lægger derfor stor vægt på at søge den bredest mulige tilslutning til denne lovgivning. Jeg vil snarest indbyde samtlige partier i folketinget til en drøftelse af, hvorledes dette samarbejde bedst sikres.

Endelig ønsker jeg at minde om, at Danmark trods mindre gunstigt økonomisk vejrlig i landene omkring os kan glæde sig over fortsat vækst i produktion og beskæftigelse. Et konkurrencedygtigt erhvervsliv er den første forudsætning for landets økonomiske sundhed – og tillige for en forstærket fremgang, når verdenskonjunkturerne igen skaber nye muligheder herfor. Det må i det nye folketingsår være et mål for dette ting at opretholde den ligevægt i den indre økonomi og den fasthed i statsfinanserne, som er betingelsen for, at dansk erhvervsliv kan bevare sin konkurrenceevne.

En sund økonomi og et veludrustet erhvervsliv er ikke goder, som et land har sikret sig en gang for alle og derefter roligt kan forlade sig på. Det er goder, hvis fortsatte bevarelse kræver en støt indsats af alle.

Jeg foreslår, at folketinget indleder sit arbejde med at udbringe et leve for vort land.

Danmark leve!

(Statsministerens opfordring besvaredes med et trefoldigt hurra).

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingstale, Socialdemokratiet, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/aabningstale-1967>